

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Crisis Centrum

IAO

Datum
11 mei 2020

agenda

IAO Covid-19

Omschrijving	Agenda IAO
Vergaderdatum en -tijd	12 mei 2020, 13.30 uur
Vergaderplaats	NCTV
Aanwezig	
Afwezig	

- 1. Opening**
- 2. Algemeen beeld**
(*Duiding – Informatieteam en omgevingsanalyse (NKC)*)
 - Dashboard (bijlage 2a)
- 3. Thema Maximaal controleren (VWS)**
 - Terugkoppeling Veiligheidsberaad
 - Mondelinge toelichting
 - Voorbereiding REM-strategie
 - Testbeleid en contactonderzoek
 - Verbijzondering Dashboard
- 4. Thema Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)**
Toerisme en recreatie Pinksterweekend
- 5. Thema Zorg voor kwetsbare personen (VWS)**
 - Mondelinge toelichting uitvoering motie Asscher
- 6. Thema Financieel-economisch (EZK)**
 - Stand van zaken datadeling
- 7. Thema Caribisch gebied (BZK)**
- 8. Internationaal**
- 9. Transitie projectorganisatie**
 - Toelichting COVID-19 wet (NCTV)

10. Parlementair

Nationaal Crisis Centrum

11. Communicatie

10 mei 2020

- Nieuwe campagne

12. Actiepunten

13. ICCb/MCCb-onderwerpen

- Communicatiestrategie

14. Rondvraag en sluiting

Rijksoverheid

Dashboard aanpak COVID-19

11-5-2020

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 11 mei

Maximaal controleren	
Capaciteiten toereikend?	Capaciteit is zorgelijk, maar trend is positief.
Totaal aantal positief geteste mensen	42.788 (+161)
IC-bedden bezet coronapatiënten	507 (-34) (10 mei)
Aantal personen overleden	5.455 (+16)
Beschikbaarheid zorgpersoneel	Daling IC-capaciteit wordt ingevuld door opgeschaalde non-COVID zorg (LCPS).
Beschikbaarheid hulpmiddelen	In persconferentie gemeld dat er voldoende materiaal voor zorgpersoneel is.
Testcapaciteit	In persconferentie aangekondigd dat in juni alle NL'ers getest kunnen worden.

Zorg voor kwetsbare personen	
Beperken fysieke en sociale contacten	Ziekteverzuim is verhoogd, maar daalt
Voldoende opvang kwetsbare personen	Voldoende capaciteit
Adviseren maatregelen personeel en mensen buiten ziekenhuis	
Oproepen om naar elkaar om te zien, zeker naar kwetsbare mensen	

Continuïteit vitale processen en samenleving	
Status continuïteit vitale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.
Status continuïteit cruciale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.

Duiding sociaaleconomische situatie	
Ontwikkelingen economie	De beschikbare data duidt op een ongekend sterke krimp in 2020. De kans op een snel herstel (V-vormig) lijkt kleiner geworden. Dit komt mede omdat de verwachting is (o.a. van IMF, EC) dat de wereldhandel zwaar geraakt zal worden (> -10%), en niet in een jaar zal herstellen. Ook zijn er zorgen dat het virus herhaaldelijk de kop op kan steken na de eerste uitbraak.
Ontwikkelingen arbeidsmarkt	Het aantal WW-toekenningen wijst op een grote dip in april, hoewel er geen grote effecten waren in maart. Personen met een zwakke arbeidsmarktpositie, o.a. flexers en bepaalde zzp'ers, zullen de grootste klappen vangen.
Voortgang sociaaleconomische maatregelen	Er wordt flink gebruik gemaakt van het noodpakket.
Effecten maatregelen	Een voorzichtige conclusie is dat de noodmaatregelen bijdragen aan het stabiliseren van de economische situatie, hetzij op een fors lager niveau dan 2019.

Caribische delen van het Koninkrijk	BES	CAS
Maximaal controleren		
Continuïteit vitale processen en samenleving		
Zorg voor kwetsbare personen		
Financieel/economisch		
Bijstandsverzoeken		

Legenda	
	Toereikend
	Aandachtspunt
	Zorgwekkend

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 11 mei

Maatschappelijke effecten		Maatregelen	Exit-strategie
Draagvlak voor aanpak/maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Stapsgewijze opening van de maatschappij leidt tot 'georganiseerde ongelijkheid', ofwel tegenstellingen in de maatschappij over het al dan niet naar werk mogen, ondernemen of beschermingsmiddelen gebruiken. Branches die snel heropend worden (contactberoepen, musea, e.d.) reageren opgelucht, terwijl anderen (campings en vakantieparken, fitnesscentra) teleurgesteld spreken van 'willekeur'. Het aanpassen van maatregelen in contradictie met eerdere uitspraken – bijvoorbeeld aangaande mondkapjes in het OV – houden druk op de geloofwaardigheid van experts en regering. Druk op opening scholen/opvang door zorgen bij ouders en leerkrachten/medewerkers. Niet alle ouders en leerkrachten/medewerkers kinderopvang hebben vertrouwen in de standpunten over de besmettelijkheid en het COVID-ziektebeeld bij kinderen. 	België Maatregelen tot 4 mei. In veel opzichten vergelijkbaar met Nederlandse, maar wel strikter en dwingender.	<ul style="list-style-type: none"> Exit in fasen (4 mei → 11 mei → 18 mei → 8 juni; besluit start nieuwe fase in week eraan voorafgaand) 11 mei: huisbezoekverbod evt. versoepeld, non-foodzaken open (NB beperkte / gefaseerd toegang tot winkels) 18 mei: basis- en voortgezet onderwijs hervatten geleidelijk lessen, thuisblijfplicht, huisbezoek- en samenscholingsverbod evt. versoepeld, kappers en musea evt. open, ploegsporten in clubverband in buitenlucht voorwaardelijk toegestaan 8 juni: kleine openlucht evenementen toegestaan, restaurants evt. open Mondkapjes per 4 mei verplicht in OV en als 1,5m afstand niet kan (zoals bij contactberoepen). Evenementen (groot) verboden tot 1 september
Naleving	<ul style="list-style-type: none"> Vergeleken met een paar weken geleden nemen burgers het minder nauw met maatregelen. In winkelcentra is het een stuk drukker dan enkele weken terug. Door de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte toenemen. 	Duitsland Maatregelen tot 11 mei. In veel opzichten vergelijkbaar met Nederlandse.	<ul style="list-style-type: none"> Afschaling sinds 20 april (non-foodwinkels; kappers; BO; VO). 30 april: kerken, speeltuinen, musea, galleries, dierentuinen. Plan eerste herstart onderwijs. Vanaf 4 mei grote non-foodwinkels; kappers; rest BO VO Mondkapjes verplicht in OV; winkels; en als >1,5m niet kan, bijv. contactberoepen Evenementen verboden tot 1 sep (NB deelstaten bepalen) Zomervakantie: "reken niet op vakantie" Overige (oa grensmaatregelen) verlengd tot 11 mei
Handhaafbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> De stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen kan leiden tot meer druk op handhaving 	Frankrijk Maatregelen tot 11 mei. Onvergelijkbaar met Nederlandse, want veel strikter en dwingender	<ul style="list-style-type: none"> Exit in fasen. Per 11 mei: thuisblijf-, huisbezoek, samenscholing versoepeld; verplaatsingen tot 100km van woonhuis toegestaan; postief getest; verplichte isolatie; non-food en markten open; kinderopvang, BO open; VWT-bezoek; kleine musea 18 mei: VO open (15/klas; maskers verplicht)
Signalen van maatschappelijke onrust /openbare-ordeproblemen	<ul style="list-style-type: none"> Aanhoudende berichten over tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in frontlinie-beroeppen; de discussie heerst of er voldoende PBM zijn als mensen buiten de zorg deze ook moeten gaan dragen (contactberoepen, OV) Ongerustheid en soms angst onder deel leerkrachten en ouders rondom openen scholen/opvang. 	Denemarken Maatregelen tot 10 mei. In veel opzichten vergelijkbaar met Nederlandse	Afschaling per 15 april (kinderopvang; BO), per 20 april contactberoepen. Overige (oa grensmaatr.) verlengd tot 11 mei. Nog geen (echte) exitstrategie, afschaling obv opportuniteit. Testen belangrijk bij verdere exit
Impact van maatregelen op de samenleving	<ul style="list-style-type: none"> Bewaren van afstand mogelijk complexer na stapsgewijze heropening, de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte mogelijk toenemen. De versoepeling van maatregelen voor bepaalde groepen (jongeren) vergroot gevoelens van ongelijkheid en doet een extra beroep op mentale weerbaarheid van kwetsbare groepen die niet onder versoepeling vallen. 	Zweden Niet of nauwelijks overheidsmaatregelen. Veel vrijblijvende overheidsadviezen.	Overheid vertrouwt sterk op eigen verantwoordelijkheid burgers en bedrijven (zelfregulering). Wel groeiende nu dodental oploopt, i.h.b. in verpleeghuizen.
Neveneffecten van de maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Aanhoudende zorgen over diverse schaduwcrises (economie, zorg, onderwijs) Het drukkend effect op criminaliteit van corona lijkt voorbij – bijna weer gewone getallen 	Zwitserland Maatregelen zijn in veel opzichten vergelijkbaar met Nederlandse.	Exit in fasen per 27 april. Voor elke nieuwe fase check op haalbaarheid. Op deze wijze geleidelijke opening/hervatting: non-foodwinkels; BO; VO; musea; e.d. Ook versoepeling samenscholingsverbod verwacht.

Maximaal controleren

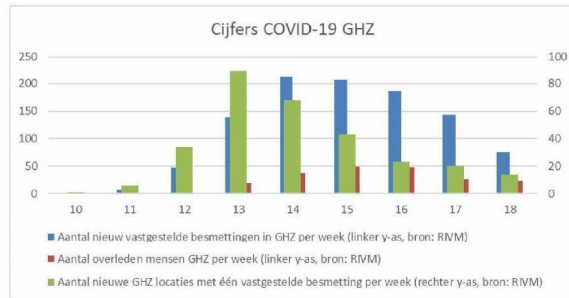
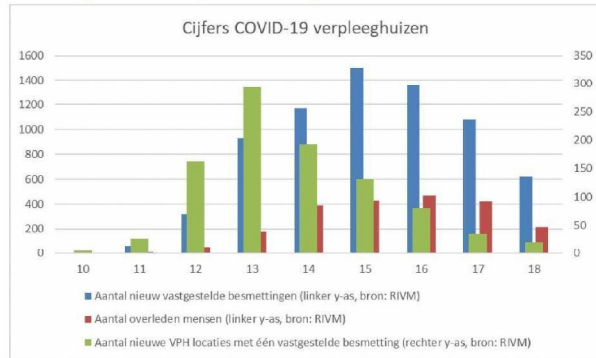

Cijfers	Woe 29 apr	Don 30 apr	Vr 1 mei	Zat 2 mei	Zon 3 mei	Ma 4 mei	Di 5 mei	Wo 6 mei	Do 7 mei	Vr 8 mei	Za 9 mei	Zo 10 mei	Ma 11 mei	Toelichting
Capaciteiten toereikend?														<ul style="list-style-type: none"> NVIC geeft in de media aan dat de grens van IC-capaciteit rond de 2500 zit in verband met beschikbaarheid zorgpersoneel Daling IC-capaciteit wordt ingevuld door opgeschaalde non-COVID zorg (LCPS).
Totaal aantal positief geteste mensen	38.802 (+386)	39.316 (+514)	39.791 (+475)	40.236 (+445)	40.571 (+335)	40.770 (+199)	41.087 (+317)	41.319 (+232)	41.774 (+445)	42.093 (+319)	42.382 (+289)	42.627 (+245)	42.788 (+161)	
Ziekenhuisopname	10.685 (+76)	10.769 (+84)	10.854 (+85)	10.951 (+97)	10.995 (44)	11.037 (+42)	11.126 (+89)	11.153 (+27)	11.192 (+39)	10.592 (+35)	11.285 (+58)	11.307 (+22)	11.343 (+36)	
Totaal aantal IC-bedden	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
IC-bedden niet bezet	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
IC-bedden bezet coronapatiënten	804 (-57) (LCPS)	783 (-21) (LCPS)	735 (-48) (LCPS)	708 (-27) (LCPS)	688 (-20) (LCPS)	683 (-5) (LCPS)	644 (-39) (LCPS)	628 (-16) (LCPS)	584 (-42) (LCPS)	564 (-20) (LCPS)	n.n.b.	507 (-34) (LCPS)		
IC-bedden bezet overige patiënten	431 (LCPS)	432 (LCPS)	426 (LCPS)	418 (LCPS)	382 (LCPS)	377 (LCPS)	394 (+17) (LCPS)	397 (+3) (LCPS)	440 (+43) (LCPS)	414 (-26) (LCPS)	n.n.b.	418 (-32) (LCPS)		
Huidige IC-capaciteit														Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
Aantal personen overleden	4.711 (+145)	4.795 (+84)	4.893 (+98)	4.987 (+94)	5.056 (+69)	5.082 (+26)	5.168 (+86)	5.204 (+36)	5.288 (+84)	5.359 (+71)	5.422 (+63)	5.440 (+18)	5.456 (+16)	
Aantal coronapatiënten ontslagen														

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten

	Peildatum 4 mei	Bron	VPH	GHZ
Verdenking van besmetting		EPD's	4.234	999
Bevestigde besmettingen op basis van test		RIVM	7.087	1023
Waarvan als overleden geregistreerd		RIVM	2.164	204
Aantal locaties met minimaal 1 bevestigde COVID-besmetting		RIVM	948	299
% locaties met minimaal 1 bevestigde COVID-besmetting		RIVM	38%	12%

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten – ontwikkeling ziektemeldingen

Ontwikkelingen ziektemeldingen	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12	Week 13	Week 14	Week 15	Week 16	Week 17
Resultaten VVT									
Ziekmeldingen	2,31%	2,97%	3,66%	4,01%	3,19%	2,69%	2,36%	1,98%	1,64%
Betermeldingen	-2,24%	-2,68%	-2,67%	-3,05%	-3,20%	-2,99%	-2,48%	-2,13%	-1,94%
Saldo ziek en beter	0,07%	0,28%	0,99%	0,96%	0,00%	-0,29%	-0,12%	-0,15%	-0,30%
Resultaten GHZ									
Ziekmeldingen	2,15%	2,78%	3,60%	3,67%	2,40%	1,82%	1,31%	1,09%	0,93%
Betermeldingen	-2,04%	-2,51%	-2,58%	-2,49%	-2,85%	-2,50%	-1,82%	-1,38%	-1,25%
Saldo ziek en beter	0,12%	0,26%	1,02%	1,18%	-0,44%	-0,69%	-0,51%	-0,28%	-0,32%
Resultaten ZKH									
Ziekmeldingen	2,59%	3,20%	4,20%	3,96%	2,54%	2,06%	1,72%	1,46%	1,36%
Betermeldingen	-2,42%	-3,18%	-3,15%	-3,17%	-2,89%	-2,55%	-2,16%	-1,77%	-1,66%
Saldo Ziek en Beter	0,17%	0,02%	1,05%	0,79%	-0,35%	-0,49%	-0,44%	-0,31%	-0,29%
Resultaten GGZ									
Ziekmeldingen		3,44%	4,52%	3,87%	2,28%	1,40%			
Betermeldingen		-3,05%	-3,44%	-3,15%	-2,84%	-2,15%			
Saldo Ziek en Beter		0,39%	1,08%	0,72%	-0,56%	-0,75%			

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 2: Zorgcontinuïteit en voldoende opvang van kwetsbare personen

	20 apr	23 apr	28-apr
Capaciteit van niet-ziekenhuisbedden			
Totaal	7.038	7.540	6.067
Maximale opschaling	3.832	3.634	3.050
Vrij	1.986	2.858	2.171
Bezet	1.220	1.048	846

	Bron	Week 17	Week 18
Kwetsbare groepen in beeld			
<i>Mensen in huishelijk geweld situaties</i>			
- Meldingen huishelijk geweld politie	Nationale Politie	1.178	1.308
- Doormelding Veilig Thuis door politie	Nationale Politie	1.207	1.546
- Opgelegde tijdelijke huisverboden	Gemeenten	61	63
<i>Mensen met beslaande psychische / sociale kwetsbaarheid en risico op ontregeling</i>			
- acute dwangopname	Gemeenten	185	197
- contacten over suicidaliteit	113	1.874	1.735
- suïcidepogingen gemeld bij de politie	Nationale Politie	124	103
- melding zelfdoding	Nationale Politie		28
- melding verward gedrag bij politie	Nationale Politie	2.090	2.194
<i>Mensen met beslaande psychische / sociale kwetsbaarheid zonder zorg en/of zonder dak/thuis</i>			
- melding overlast dakloos persoon	Nationale Politie	556	593
- meldingen verward gedrag/overlast			

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 2: Zorgcontinuïteit en voldoende opvang van kwetsbare personen

	Wie	Toelichting
Kwetsbare groepen en voortgang maatregelen		
Dak- en thuislozen	VWS	Gemeenten hebben vrijdag 27 maart jl. een richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen ontvangen waarin staat waar de hulp en ondersteuning minimaal aan moet voldoen. De implementatie van de richtlijn verloopt over het algemeen goed. Er zijn al veel goede voorbeelden in het land zichtbaar.
GGZ-clienten	VWS	Richtlijnen zijn gemaakt en worden nog getoetst door het RIVM. Inzet om na Pasen de Richtlijnen definitief te verspreiden en te implementeren.
Mantelzorgers	VWS	Richtlijnen zijn getoetst door het RIVM. Richtlijnen worden gereed gemaakt voor publicatie/zijn gepubliceerd.
Mensen voor wie dagbesteding wegvalt	VWS	Richtlijnen zijn getoetst door het RIVM. Richtlijnen worden gereed gemaakt voor publicatie/zijn gepubliceerd.
Kwetsbare jeugd	VWS/OCW/SZW/JenV	
Kwetsbare jongeren	VWS/OCW/SZW/JenV	
Prostituees	J&V/SZW/VWS	De uitvoering van de maatregelen verloopt volgens plan
Mensen die afhankelijk zijn van rechtsbijstand	J&V	
Slachtoffers van mensenhandel	J&V	
Mensen met verward gedrag/psychische stoornissen	J&V/VWS	
Slachtoffers van huiselijk geweld	VWS/JenV	
Mensen die afhankelijk zijn van betalen met contant geld	Fin	
Gedetineerden en forensische zorg	J&V	

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 3: adviseren maatregelen voor personeel en mensen buiten het ziekenhuis

Stand 1 april 2020	Instructie PBM	Instructie tests	Vraag en aanbod in kaart brengen – op termijn
Algemeen			Richtlijnen en instructies zijn gereed.
Verpleeghuiszorg			
Gehandicaptenzorg			
Wijkverpleging/thuiszorg			
Jeugdzorg			
GGZ			
Overig			

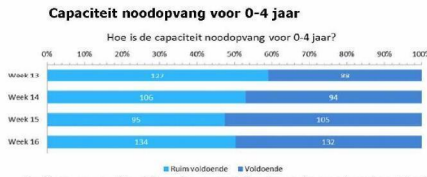
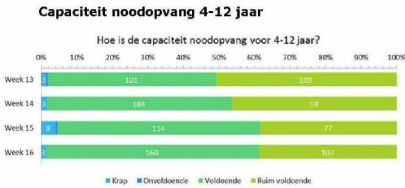
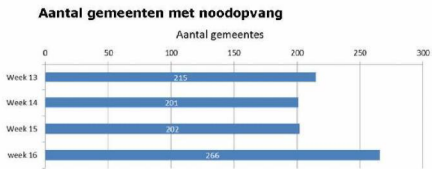

Continuïteit samenleving COVID-19 - Vitale en cruciale processen

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Cruciaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Landelijk transport en distributie elektriciteit (A)			Plaats- en tijdschepaling middels GNSS (B)			Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen (B)			Zorg, Jeugdhulp en (Maatschappelijke) Ondersteuning		
Regionale distributie elektriciteit (B)			Drinkwatervoorziening (A)			Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal (A)			Leraren en personeel benodigd op school		
Gasproductie, inwendig transport en distributie gas (A)			Keren en beheeren waterkwaliteit (A)			Toonbankbetalingverkeer (B)			Openbaar vervoer		
Regionale distributie gas (B)			Vlucht- en vliegtuighandel (B)			Maassal giraal betalingsverkeer (B)			Voedselketen		
Olievoorziening (A)			Scheepvaartafwikkeling (B)			Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken (B)			Transport van brandstoffen		
Internet en datadiensten (B)			Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur (B)			Effectenverkeer (B)			Inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater		
Internettoegang en dataverkeer (B)			Vervoer over (hoofd)wegennet (B)			Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000 (B)			Inzamelen, transporteren en verwerken van afvalstoffen		
Spraakdienst en SMS* (B)			Basiregistraties personen en organisaties (B)			Inzet politie (B)			Kinderopvang		
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties) (B)			Elektronisch berichtenverkeer en informatieverschaffing aan burgers (B)			Inzet defensie (B)			Media en communicatie		
						Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven (B)			Continuïteit hulpverleningsdiensten		
									Noodzakelijke overheidsprocessen		

Continuïteit samenleving COVID-19 – Noodopvang onderwijsinstellingen

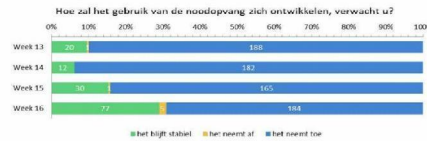

In hoeverre zijn dit ouders met bestaande contracten kinderopvang?

In hoeverre zijn dit ouders met bestaande contracten bij de kinderopvang?

Hoe zal gebruik noodopvang zich ontwikkelen?

Update ten opzichte van vorige week

- Nieuwe slides: 14 (woningmarkt), 18 (sectorale analyse arbeidsmarkt), 21 (bijstand) en 23 (analyse gewerkte uren).
- Update slides: 4, 5, 6, 9, 10, 11, 29, 30 en 31.

Belangrijkste cijfers (eerste realisaties)

- **De eerste internationale bbp-cijfers voor het 1e kwartaal zijn binnen en duiden op extreme min in 2e kwartaal.** Het negatieve effect van twee weken corona is al zeer groot (-3,8%), en overtreft voor EU-landen al het effect van de financiële crash van 2008. Verschillende analisten verwachten voor EU ruim 15-20% krimp in 2020K2.
- Het **consumentenvertrouwen en het producentenvertrouwen is nog nooit zo sterk gedaald** en historisch pessimistisch over de komende 12 maanden.
- Het **aantal gewerkte uren per week is eind maart fors gedaald** met 11% bij werknemers en 23% bij zelfstandigen.
- Het **aantal WW-uitkeringen** is met name gestegen in de horeca en catering (+224%), bij uitzendbedrijven (+143%), in de cultuursector (+94%) en onder jongeren van 15-25 jaar (+185%).
- Hoewel het aantal binnengekomen aanvragen voor de NOW afneemt, ligt **het gebruik van de verschillende regelingen hoog**. Zo zijn er ondertussen bijna 120 duizend aanvragen NOW en 150 duizend aanvragen voor de TOGS.

Kengetallen economie – Leading indicatoren

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
AEX-index	629 (19 feb) 460 (27 mrt) 504 (7 april)	522 op 11 mei	Na een dal van 404 punten lijkt de AEX wat te herstellen. De markt lijkt een recessie al wat te hebben ingeprijsd	De aandelenmarkt reageert ook sterk op beleid van centrale banken die momenteel flink verruimen.
Faillissementen (incl. eenmanszaken)	321 (feb '20) 326 (mrt) 47 (W13) 74 (W14) 97 (W15) 65 (W17)	112 (W17, 20-24 apr) 348 (afgelopen 4 weken) 108 (W18 24-30 apr)	Een stijging tov vorige week, vermoedelijk wordt sterke toename pas zichtbaar in de cijfers van april/mei	De stijging in de industrie valt op. In deze branche gingen 12 bedrijven failliet ipv 5 gemiddeld in een week. Tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten. Bron: CBS.
Autoverkopen	33 duizend april 2019	15 duizend (april 2020) – 53% op jaarbasis	Zal zeer sterk dalen tov 2019	Gemiddelde prijs per verkochte auto is € 37K, en in 1 maand dus al omzetverlies van € 0,7 miljard . Bron: BOVAG/RVO
Inschrijvingen en opheffingen Kamer van Koophandel	Week 6 maart: 6086 inschrijvingen 2763 opheffingen	Week 19 – 1 mei t/m 6 mei: 4905 nieuwe inschrijvingen 3503 opgeheven 33 faillissement	Inschrijvingen gaan dalen en opheffingen toenemen	Bron: (KvK)
Betalingsverkeer: pin-transacties	105 mln (W11) 105 mln (W12) 80 mln (W13) 80 mln (W14) 78 mln (W16)	Aantal pin-betalingen: 94 mln (W17)	Recent weer wat herstel , vraag is in hoeverre het lager zal liggen door voor coronatijd.	Na een lichte daling is er herstel, zo ook 50% (j-o-j) meer betalingen met iDeal Bron: BVN.

Kengetallen economie – Reguliere indicatoren

*Deze tabel is samengesteld uit de indicatoren die al beschikbaar zijn, of de komende 3 weken gepubliceerd worden.

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
Consumentenvertrouwen	-2 (feb) -2 (mrt)	-22 in april	Zal laag blijven, en mogelijk verder wegzakken (laagste punt ooit was in maart 2013 met -41)	Dit is de grootste daling ooit, maar niet de laagste stand ooit. Over de economische situatie in de komende 12 maanden is men nog nooit zo negatief geweest. Ook de koopbereidheid kreeg een flinke klap, maar ligt voorlopig nog boven de niveaus uit de Eurocrisis. (CBS)
Producentenvertrouwen	3,7 (feb '20) 0,2 (mrt '20)	-28,7 in april	Zal (zeer) laag blijven	Dit is de grootste daling ooit. Voor het eerst na september 2014 hebben negatief gestemde ondernemers de overhand. Het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar is 0,8. (CBS)
Aantal werkenden (x1000)	9 057 (feb)	9 040 (mrt)	Zal verder wegzakken	De daling met 17 duizend personen (0,2%) ten opzichte van februari is de grootste sinds 2014. Doordat tegelijkertijd personen zich terugtrokken van de arbeidsmarkt bleef de werkloosheid echter stabiel op 2,9% (CBS)
Bbp-groei (k-o-k)	K3 2019: 0,4% K4 2019: 0,4%	15 mei is de groei voor K1 2020 beschikbaar	Vooraf voor K2 wordt een forse daling met 10-20% verwacht.	
Afzetprijzen industrie (j-o-j)	2,2% (jan) 0,9% (feb)	-3,8% (mrt)		De olieprijs lag in maart bijna 48 procent lager dan een jaar eerder. De ontwikkeling van de afzetprijzen in de industrie hangt sterk samen met de olieprijs. Producten van de aardolie-industrie waren in maart 41,5 procent goedkoper. (CBS)
Dagproductie industrie (j-o-j)	0,9% (jan) -1,3% (feb)	-2,5% (mrt)	Zal verder afnemen in april	In de meeste bedrijfsklassen van de industrie lag de productie lager. De productie van de transportmiddelenindustrie kromp het hardst. De machine-industrie groeide daarentegen. (CBS)
Uitvoer (j-o-j)	3,9 (jan) 3,3% (feb)	15 mei is het cijfer voor maart bekend	Gaat dalen	

Liquiditeitsproblemen voor een groeiende groep ondernemers

Maatregelen	Totale aantallen	Totaal bedragen	Prognose
Uitstel aflossing bij banken	104863 (5 mei)	2,7 miljard euro (24 april)	Zal toenemen
Lening en kredietruimte bij banken (zonder overheidsgarantie)	10147 bedrijven (5 mei)	5,3 miljard euro (5 mei)	Zal toenemen
Aanvragen belastinguitstel bij Belastingdienst	81.500 ondernemers	€ 2,5 miljard euro (8 mei)	De inschatting is dat mogelijk enkele honderdduizenden ondernemingen hiervan gebruik zullen gaan maken

Pintransacties nemen weer toe

Na het dieptepunt (-35%, eind maart) is **het aantal pinbetaling enigszins hersteld** (-22%, nu).

De **totale waarde** van de pinbetaling lag in april **18% lager** dan een jaar eerder.

Grootste dalers waren de categorieën vrijetijdsbesteding buitenshuis (-67%) en uiterlijk (-64%)

Bron: [ING](#)

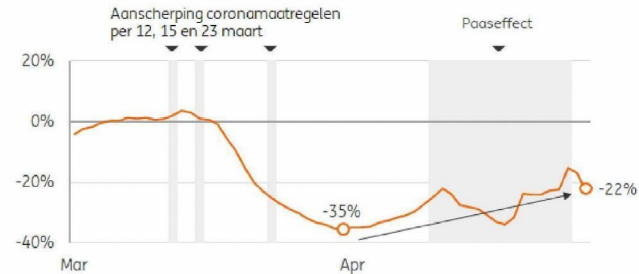
Het aantal pinbetalingen, IDEAL uitgaven en contante geldopnames zijn van 6 april naar 20 april gestegen.

Bron: [NVB](#)

11-5-2020

Totaal aantal pinbetalingen laat verbetering zien

Aantal pinbetalingen als 7-dgs voortschr. som, verandering tov jaar eerder, gecorrigeerd voor trend

Laatste datapunt: maandag 27 april 2020

Bron: ING

Actuele onderzoeken (I) – stevige economische krimp verwacht

- Verschillende instanties hebben ramingen gegeven voor de economische groei. De omvang loopt uiteen, **maar er is consensus dat de Nederlandse economie een stevige krimp staat te wachten in 2020.**
- **Het CPB** publiceerde in maart 4 scenario's. De economie krimpt in 2020 met 1,2% tot 7,7% in het zwaarste scenario.
- **De Commissie** verwacht dat de Nederlandse economie dit jaar krimpt met 6,8% en in 2021 weer met 5% groeit.
- **Het IMF** (april 2020) verwacht dat de NLse economie in 2020 circa 7,5% zal krimpen, en een groei van 3% in 2021.
- De economische bureaus van **de Rabobank en ING** gaan ook uit van een forse krimp in 2020. ING verwacht een krimp van 6 tot 8 procent als het virus snel onder controle komt (wat zeer onzeker is). Rabobank verwacht in hun basisscenario een krimp van 5%.

Actuele onderzoeken (II) – eerste uitingen stevige krimp

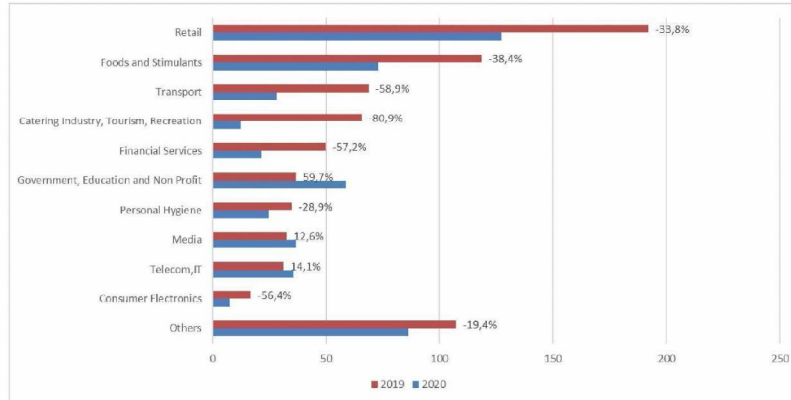
- **Het Nibud** onderzocht de inkomensterugval. **Bijna 20% van de Nederlanders** **ervaarde in maart een inkomensterugval als gevolg van de coronacrisis.** 21% verwacht die ook in april. Onder hen zijn met name jongeren, zelfstandigen en flexwerkers.
- **Omzetsdalingen** van meer dan 20% traden in april op bij circa 2/3 van de branches. Bron: VNO-NCW ([link](#)) (25 april)
- **Dekkingsgraad van pensioenfondsen** is in maart verder gedaald naar 89,6%. In februari was de dekkingsgraad nog 96%. Bron: DNB ([link](#)) (29 april)
- **De bezettingsgraad van de industrie** was in april op het laagste niveau ooit gemeten (74,2%). Dat is lager dan het vorige dieptepunt in april 2009 (74,4%) en ruim lager dan in januari 2020 (82,7%).* De daling van april t.o.v. januari 2020 (-10,3%) is bovendien met grote afstand de grootste daling ooit gemeten binnen een kwartaal (in april 2009 was de daling -3,0%). De productiedaling in de dienstensector was nog groter: -15,2%-punt (van 78,3% naar 66,4%). Bron: CBS ([link](#)) (29 april)

* Seizoensinvloeden zijn beperkt. De industrie vertoont maar zeer zelden een bezettingsgraad hoger dan ca. 85%. 19
11-5-2020 Ook in hoogconjunctuur zijn er bedrijven die niet de volledige capaciteit benutten.

Actuele onderzoeken (III) – Daling advertentieuitgaven vanwege negatieve verwachtingen behalve bij de overheid

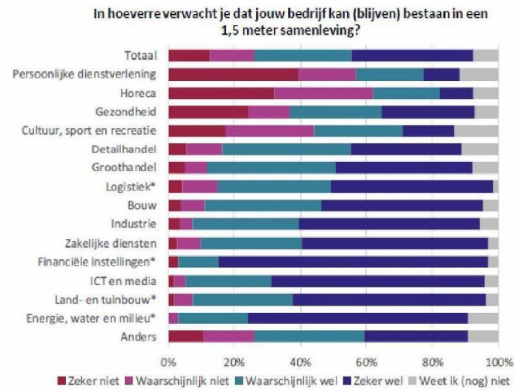
Advertentieuitgaven (van Nielsen) in miljoenen euro's vergelijking 2019 en weken coronacrisis 2020 (data tot 7 mei). 7 uit 10 categorieën dalen.

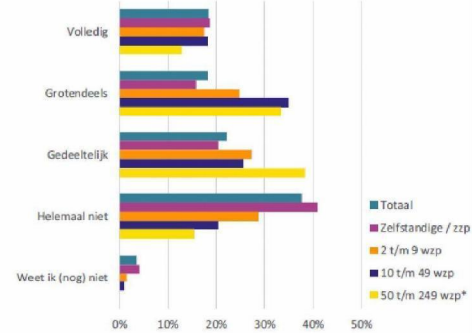
11-5-2020 Source: Nielsen Ad Intel (TV + Radio + Newspapers), Gross Ad Spend in € mln., Pre-COVID = Weeks 1-11 // Post-COVID = Week 12 until last available

Actuele onderzoeken (IV) – KvK flitspeiling 1,5m samenleving: 1/4 ondernemers denkt niet te kunnen bestaan en 2/5 hieraan aangepast

In hoeverre heb je jouw bedrijf op dit moment al ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving?

In hoeverre heb je jouw bedrijf op dit moment al ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving?
Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=3.793)

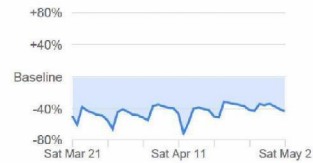
Actuele onderzoeken (V) - na forse afname verplaatsingen afvlakking

Bewegingen op basis van locatiedata van google (tot 2 mei)

Daling in het weekend van 12 April vanwege het Paasweekend

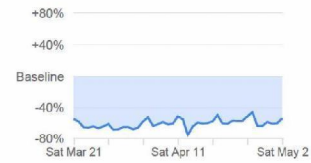
Retail en recreatie
(bijv. winkelcentra
en cafés)

-43%

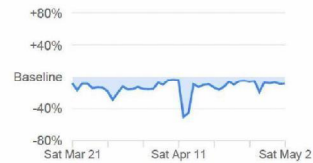
Plaatsen van
vervoer
(bijv stations)

-53%

Boodschappen en
drogisterij

-9%

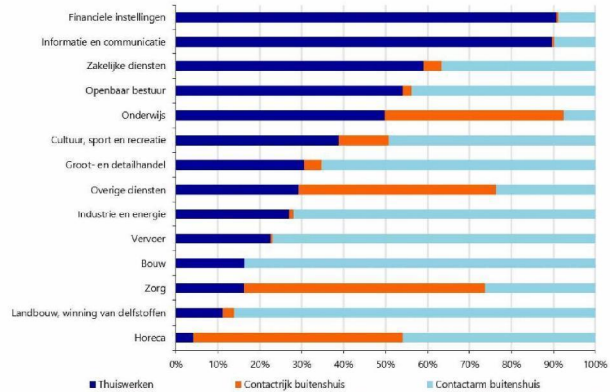
Naar het werk

-16%

Recente onderzoeken (I) – Bijna 15% van de banen kan *niet* op 1,5 m afstand

- Rabobank heeft geschat dat ruim 85% van de banen wel kan functioneren met 1,5m afstand tot anderen, waarvan 43%-punt geheel thuis.
- **15% van de banen kan dus *niet* werken met deze belemmering; daarmee zijn 1,3 mln banen tot het einde van de coronacrisis onzeker**
- Dit probleem speelt met name in de horeca, zorg en overige dienstverlening (zoals de kappersbranche).
- Het percentage banen is redelijk gelijk verdeeld over de veertig regio's.
- **Er is geen rekening gehouden met het effect van de anderhalvemeter economie op de productiviteit.**

Bron: [RaboResearch](#)

	Percentage banen	Percentage bruto toegevoegde waarde
Anderhalvemeter economie buitenshuilswerkend	46%	46%
Anderhalvemeter economie thuiswerkend	38%	43%
Totale anderhalvemeter economie	84%	89%

**Recente onderzoeken (II) - Forse klap verwacht in diverse sectoren;
o.a. landbouw, horeca, dienstensector (incl. verhuur) en cultuur**

2020	CEP	CPB-scenario			
		1	2	3	4
Toegevoegde waarde (%)					
A-U Alle economische activiteiten (BBP)	1,50	-1,25	-5,00	-7,75	-7,25
		Mutatie t.o.v. CEP, sectorraming Panteia			
A-U Alle economische activiteiten	1,50	-1,25	-5,00	-7,75	-7,25
A landbouw, bosbouw en visserij	1,00	-4,25	-8,75	-13,75	-15,25
B delfstoffenwinning	-11,50	-12,75	-12,25	-12,25	-11,50
C industrie	1,50	-3,25	-6,50	-10,25	-12,00
D-E nutsbedrijven	-0,25	-0,25	-1,00	-1,00	-4,50
F bouw	-2,25	-2,25	-3,75	-6,25	-7,75
G-I handel, vervoer en horeca	2,00	-3,25	-11,00	-14,75	-12,75
J informatie en communicatie	3,00	3,00	3,00	2,50	0,00
K financiële dienstverlening	-1,75	-2,00	-2,75	-9,00	-10,25
L verhuur en handel van onroerend goed	2,25	2,25	-0,50	-3,00	-3,00
M-N zakelijke diensten	2,00	-2,00	-9,75	-13,25	-11,00
O-P overheid	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Q zorg	3,75	2,25	3,75	3,75	3,75
R-U cultuur, recreatie en overige diensten	1,75	-11,25	-29,75	-31,75	-26,25

Bron: Panteia/CPB

Recente onderzoeken (III) Terugval woningmarkt verwacht in tweede kwartaal

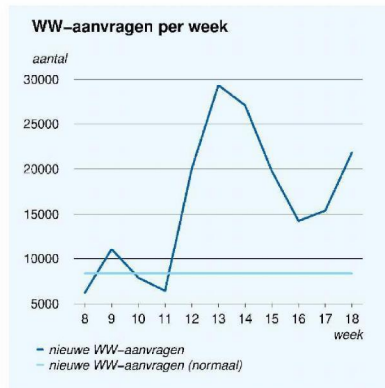
- **Realisaties nog positief over 2020K1** (NVM-cijfers en Kadaster/CBS): stabilisatie verkopen en stijgende huizenprijzen
- **Investerings in vastgoedbeleggingen in NL zijn in maart met 52% gedaald j-o-j.** Dit heeft vermoedelijk een neerwaarts effect op de huizenprijzen. Bron: Cushman & Wakefield ([link](#))
- **Vooruitzichten voor 2020K2 zijn negatief:**
 - De verkopen tussen 23 maart en 12 april zijn volgens gegevens van makelaars **gedaald met 43% j-o-j.** Bron: vastgoedadviseur Colliers International ([link](#))
 - Dit komt goed overeen met de schattingen in onderstaande tabel vanaf scenario 3 en 4.
- **Transacties komen dus vrijwel zeker flink in de min, huizenprijzen onzeker.** Zie eerste schattingen MinFin per CPB-scenario:

CPB-scenario	Huizenprijzen basispad tm 2021	Omslag door schok	Huizenprijzen na schok	Hh met restschuld (nu 4%), tot 2021K4	Omslag transacties door schok
3 maanden (s1)	12,0%	-1,3%	10,7%	2%	-4,7%***
6 maanden (s3)	12,0%	-17,8%	-5,8%	6%	-43,9%
12 maanden (s4)	12,0%	-27,4%	-15,4%	13%	-57,4%

Bron: FIN en restschuldschattingen DNB

Arbeidsmarkt (I) – Piek voorbij, maar WW-instroom blijft hoog

Het aantal WW-aanvragen **schoot omhoog in W12 (de eerste week met coronamaatregelen) en piekte in W13**. Na een daling van enkele weken, **steeg het aantal WW-aanvragen weer vanaf W16**. Het is te vroeg om te zeggen of deze stijging doorzet.

De **WW-aanvragen vertalen zich vertraagd door in WW-toekenningen**. De piek lag in W14 (220% hoger dan in W11). De afgelopen twee weken is steeg het aantal WW-toekenningen. **Het aantal WW-uitkeringen zal dus in april verder oplopen**.

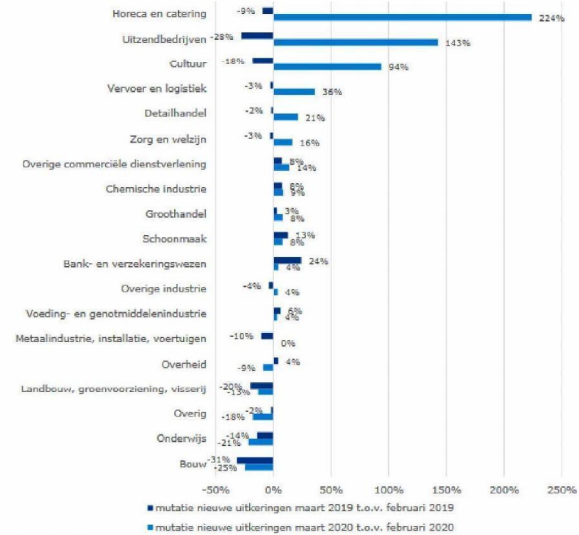
Arbeidsmarkt (II) – WW-aanvragen, internationaal gezien, relatief laag

Land	Aantal en vergelijking met pre-coronacijfers
NL	Het aantal WW-aanvragen lag tijdens de piek in W13 (23 mrt – 29 mrt) op omstreeks 30.000 aanvragen, ongeveer drie keer hoger dan wat volgens het UWV normaal is , namelijk 8.300 aanvragen.
VS	In de week van 28 maart waren er ruim 6,5 miljoen werkloosheidsaanvragen . Normaalgesproken zijn er 300 tot 400 duizend aanvragen per week. In de piek van 2009 waren er 700 duizend. De teller staat nu op ruim 30 miljoen aanvragen (19% van de pre-corona beroepsbevolking).
Canada	In de eerste twee weken van april waren er ruim 2,1 miljoen nieuwe claims ingediend. Dat is gelijk aan het jaar '18-'19 .
Denemarken	Het aantal nieuwe WW-aanvragen was in W12 (16 – 23 mrt) 3,7 keer hoger dan het jaar daarvoor . In W14 (30 mrt – 5 apr) was dit 2,4 keer hoger.
Noorwegen	In 2020 waren er 365.800 aanvragen ingediend (stand medio april). Dat is aanzienlijk hoger dan in heel 2019 (160.500).
VK	Tussen 16 en 31 maart zijn er 950.000 aanvragen ingediend. Dat is 10 keer meer dan normaal .

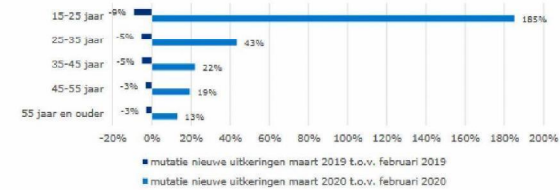

Arbeidsmarkt (III) - WW-uitkeringen vooral terecht bij...

Nieuwe WW-uitkeringen – maandmutaties naar sector
mutatie maart ten opzichte van februari (in 2019 en 2020)

Nieuwe WW-uitkeringen – maandmutaties naar leeftijd
mutatie maart ten opzichte van februari (in 2020 en 2019)

Het aantal WW-uitkeringen is **met name gestegen in:**

- de horeca en catering (+224%),
- bij uitzendbedrijven (+143%),
- in de cultuursector (+94%) en
- onder jongeren van 15-25 jaar (+185%)

Hoewel de relatieve toename groot is, is de absolute toename beperkt. De instroom in de horeca bedraagt bijvoorbeeld 3.400.

Arbeidsmarkt (IV) – Sommige sectoren hard geraakt, daar werken vooral flexers

Tabel 1 Verwachte impact op sectorale werkgelegenheid in 2020

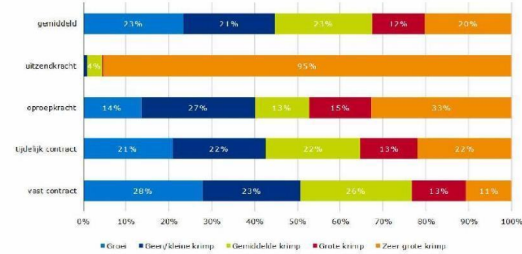
Verhuur en overige zakelijke diensten*	zeer grote krimp
Horeca	
Cultuur, sport en recreatie	
Luchtvaart	
Sierteelt	
Detailhandel non-food	grote krimp
Metaal en technologische industrie	
Overige dienstverlening**	
Autohandel	
Personenvervoer over land	
Specialistische zakelijke diensten***	gemiddelde krimp
Groothandel	
Bouwnijverheid	
Overige industrie****	
Goederenvervoer	
Logistieke diensten	geen/kleine krimp
Chemische industrie	
Onderwijs	
Detailhandel food	
Financiële instellingen	
Gezondheids- en welzijnzorg	groei
Openbaar bestuur	
Post en koeriers	
* betreft o.a. uitzendbureaus en reisebureaus.	
** betreft o.a. persoonlijke dienstverlening (v.o.a. kappers en nagelstudio's) en levensbeschouwelijke en politieke organisaties.	
*** betreft o.a. reclamebureaus, architecten en accountantskantoren.	
**** betreft o.a. vervaardiging van diverse consumentengoederen (v.o.a. meubels) en reparatie/installatie machines en apparaten.	

11-5-2020

De sectoren die het hardst geraakt worden komen overeen met de sectoren waar de grootste stijging van WW-uitkeringen plaatsvindt.

In deze sectoren werken voornamelijk personen met een flexcontract. **Uitzendkrachten werken bijna altijd in sectoren die een zeer grote krimp doormaken.**

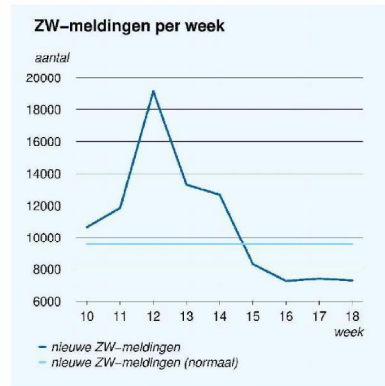
Figuur 2 Percentage werknemers naar arbeidsrelatie en impact door het coronavirus

Bron: [UWV](http://www.uvw.nl)

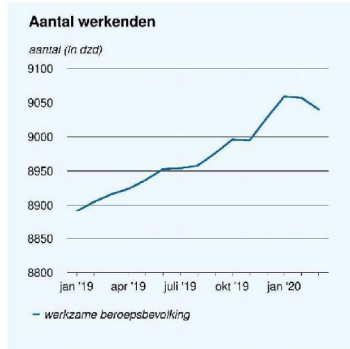
Arbeidsmarkt (V) – ZW ligt na stijging weer op normaal

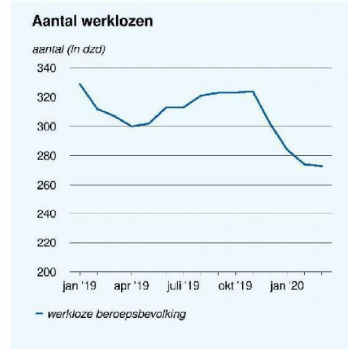
Het aantal meldingen voor de ZiekteWet ligt na een stijging in W12 (16-22 mrt) **onder het gebruikelijke niveau.**

Arbeidsmarkt (VI) – In maart daalt het aantal werkenden, maar het aantal werklozen blijft stabiel

Het aantal werkenden is **licht gedaald**, omdat het aantal baanverliezers groter is dan het aantal baanvinders. Het is te verwachten dat het aantal baanverliezers verder gaat stijgen en dat het aantal baanvinders verder gaat dalen.

Het aantal werklozen is opvallend genoeg min of meer gelijk gebleven (daling van 1 duizend)*. Daarmee staat het **werkloosheidspercentage (2,9%) op een laagterecord**.

Bron: CBS.

11-5-2020 *Een groot aantal baanverliezers wordt niet tot de werklozen gerekend, omdat zij niet beschikbaar of niet recentelijk gezocht hebben naar werk.

Arbeidsmarkt (VII) - Bijstand

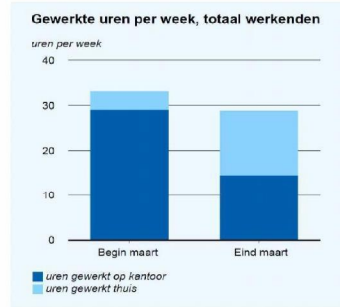
- Het aantal bijstandsonvangers wordt vanwege het **decentrale karakter van de uitvoering** pas na drie maanden na de verslagmaand door het CBS gepubliceerd. Cijfers die nu beschikbaar zijn (tot februari 2020) laten nog geen grote veranderingen zijn.
- De afgelopen weken zijn er door verschillende media enquêtes uitgevoerd onder enkele gemeentes. Het algemene beeld is dat gemeente **een stijging in het aantal aanvragen ervaren**.
- Belangrijke kanttekening hierbij is **dit beeld erg verschild per gemeente**. Het beeld van een grote stijging in het aantal bijstandsaanvragen is waarschijnlijk alleen waar voor bepaalde (grotere) gemeenten. Dit beeld is niet representatief voor Nederland.

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose
Aantal bijstandsuitkeringen (Bron: CBS)	413 710 (feb'19) 414 060 (jan'19)	398.000 (feb'20) 399.000 (jan '20)	Zal de komende periode toenemen.
Externe onderzoeken	<p>NRC peilde bij 32 gemeentes het aantal aanvragen bijstandsuitkering: bij de helft (stijging +50% of meer), bij 3 (geen stijging) en 6 (lichte stijging) in de afgelopen weken.</p> <p>Enquête onder 77 gemeentes (Volkskrant): 3/4 van die gemeenten voorziet extra bezuinigingen door de corona crisis. Enkele voorzien zelfs al dit jaar niet meer aan betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Bijna alle gemeenten rapporteren een daling van lokale inkomsten. Ook zien gemeenten het beroep op de bijstand toenemen.</p>		

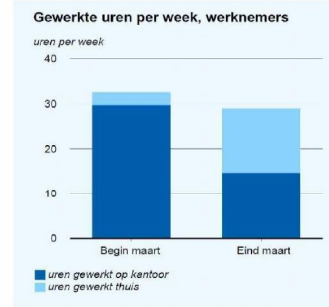

Arbeidsmarkt (VIII) - Forse daling gewerkte uren

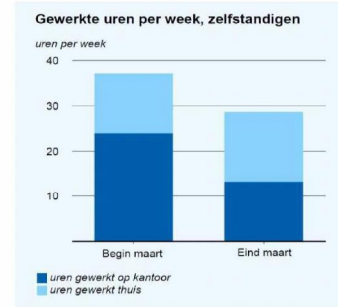
Werkenden: 33,1 naar 28,8 (-13%)

Werknemers: 32,5 naar 28,9 (-11%)

Zelfstandigen: 37,1 naar 28,7 (-23%)

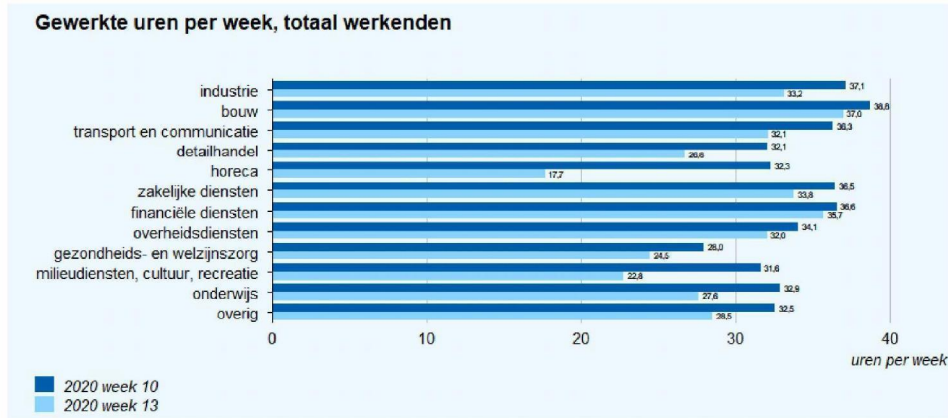
Na de lockdown is vooral een daling bij zelfstandigen zichtbaar.

Bron: [Von Gaudecker e.a. \(2020\)](#), LISS-panel, N=2.918.

Arbeidsmarkt (IX) - Forse daling gewerkte uren

De afname in gewerkte uren verschilt per sector. De **grootste dalingen** zijn te vinden in de sectoren **horeca** (-14,6 uur per week) en **milieudiensten, cultuur en recreatie** (-8,8 uur). Het aantal gewerkte uren in sommige sectoren blijft **relatief stabiel**, zoals bij de **financiële diensten** (-0,9 uur) en in de **bouw** (-1,8 uur).

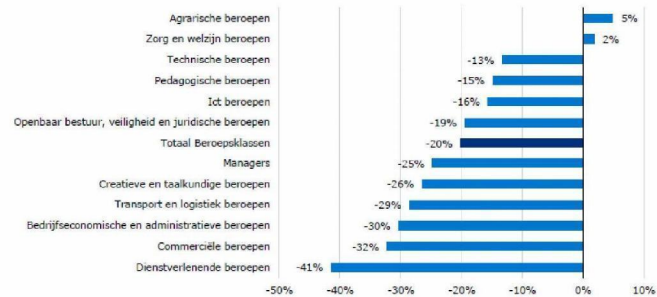

Bron: [Von Gaudecker e.a. \(2020\)](#), LISS-panel, N=2.918.

Arbeidsmarkt (X) - Verschil vacatures per beroepsgroep

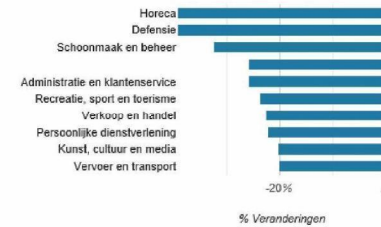
Figuur 1.2: Mutatie gemiddeld aantal openstaande online vacatures UWV per week naar beroepsklasse 2020, week 12 t/m 15 ten opzichte van week 1 t/m 11

Het aantal vacatures is in Nederland met gemiddeld 20 procent afgenomen. De verschillen per beroepsgroep en regio zijn groot: met name naar dienstverlenende beroepen en in de regio Amsterdam is de vraag ingestort. Bron: [UWV](#).

Beroepsklassen: grootste stijgers en dalers

Nieuwe vacatures in april 2019 ten opzichte van april 2020 (Nederland)

Ook [Jobfeed](#) rapporteert grote verschillen tussen beroepsgroepen. Met name in de horeca is de afname van vacatures fors.

Arbeidsmarkt (XI) - overzicht onderzoeken

Werkloosheid

- De Europese Commissie heeft in de [spring forecast](#) becijferd dat de werkloosheid in de Eurozone oploopt tot 7,5% in 2019, 9,6% in 2020 en terugloopt naar 8,6% in 2021. De Nederlandse werkloosheid ligt aanzienlijk lager, namelijk op 3,4% (2019), 5,9% (2020) en 5,3% (2021).

Flexwerkers

- FNV schat in dat de banen van omstreeks 800 duizend flexwerkers in gevaar zijn. CNV becijfert dat de helft van de uitzendkrachten, circa 130 duizend, bijna geen werk of geen werk meer heeft.

Werkomstandigheden

- Bedrijven krijgen tot nu toe nauwelijks boetes als zij hun werknemers niet goed beschermen tegen Corona op de werkvloer. Dit blijkt uit een [inventarisatie](#) van vakbond CNV. [ISZW](#) geeft aan dat sinds 2 maart er 500 meldingen zijn binnengekomen over maatregelen.

Vacatures

- De daling van het aantal gepubliceerde vacatures is de afgelopen weken gestopt. Bij uitzendbureaus is er zelfs sprake van een lichte stijging. Dat blijkt uit cijfers van Intelligence Group en Jobdigger. ([FD](#))

Overig

- [Motivaction](#) liet zien dat de baan zekerheid is afgenomen. 64% zegt zeker te zijn van zijn contract. Een week geleden was dat 72%.
- Het [ILO](#) heeft ingeschat dat het aantal wereldwijde werkuren in 2020K1 zal dalen met 6,7%. Voor Europa wordt een grotere daling verwacht, namelijk van 7,8% (gelijk aan 12 miljoen FTE). Voor 2020K2 zal de daling t.o.v. het laatste kwartaal van 2019 ongeveer 10,5% bedragen. Dat is het equivalent van 305 miljoen FTE.

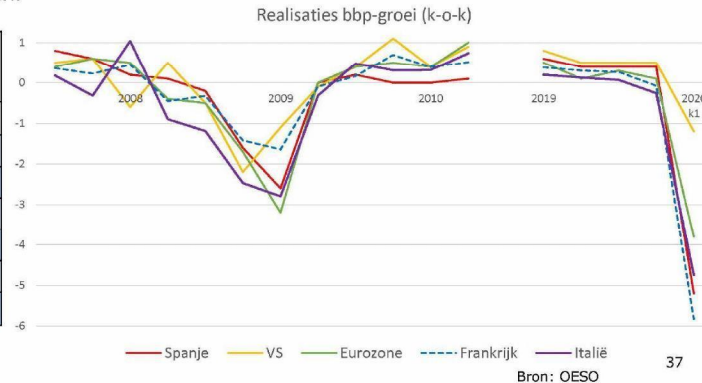

Kengetallen - Internationaal

- **De eerste cijfers voor het 1^e kwartaal zijn binnen, en voorspellen niet veel goeds voor het 2^e kwartaal.** Het negatieve effect van twee weken corona is zeer groot, en overtreft voor EU-landen al het effect van de financiële crash van 2008.
- **De lenteraming van de Commissie sluit aan bij dit beeld en voorspeld voor de EU een ongekende krimp van 7,4% in 2020.** In 2021 verwacht de EC een gedeeltelijk herstel, met 6,1% groei. De inhaalgroei berust op meerdere aannames, waaronder dat de pandemie onder controle blijft nadat de beperkende maatregelen versoepeld worden.

Lenteraming	Economische groei			EMU-saldo in % bbp			EMU-schuld in % bbp		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Eurozone	1,2	-7,7	6,3	-0,6	-8,5	-3,5	86	102,7	98,8
Nederland	1,8	-6,8	5	1,7	-6,3	-3,5	48,6	62,1	57,6
Duitsland	0,6	-6,5	5,9	1,4	-7	-1,5	59,8	75,6	71,8
Frankrijk	1,3	-8,2	7,4	-3	-9,9	-4	98,1	116,5	111,9
Italië	0,3	-9,5	6,5	-1,6	-11,1	-5,6	134,8	158,9	153,6
Spanje	2	-9,4	7	-2,8	-10,1	-6,7	95,5	115,6	113,7

Bron: Lenteraming EC

Kengetallen - Internationaal

- Aantal werkenden daalt wereldwijd fors.** De International Labour Organisation (ILO) schat dat wereldwijd het aantal werkuren in het tweede kwartaal van 2020 zal dalen met 10,5% t.o.v. het laatste kwartaal van 2019. Dit komt overeen met een verlies van 305 miljoen voltijdbanen.
 - In de VS werden vorige week 3,1 miljoen WW-aanvragen gedaan. Dit is wederom minder dan de week ervoor (4,5 miljoen aanvragen) en brengt het totaal van de afgelopen zes weken op 33 miljoen (20% van de pre-corona beroepsbevolking).
 - In de eurozone is de werkloosheid slechts beperkt gestegen, maar de spreiding is groot: in Italië daalde het werkloosheidspercentage zelfs. Aangezien de beroepsbevolking in Italië afnam, komt deze daling ook deels doordat mensen zich terugtrokken van de arbeidsmarkt (zogenaamde ontmoedigden).

	Werkloosheid als % beroepsbevolking*			Inkoopmanagerindex (PMI) > 50 duidt op groei		
	jan	feb	mrt	feb	mrt	apr
VS	↑ 3,6%	↓ 3,5%	↑ 4,4%	↓ 49,6	↓ 40,9	↓ 27,4
China	-	-	-	↓ 27,5	↑ 46,7	-
Japan	↓ 2,3%	⇒ 2,3%	↑ 2,6%	↓ 47,0	↓ 36,2	↓ 27,8
VK	↓ 3,9%	↓ 4,0%	-	↓ 53,0	↓ 36,0	↓ 12,9
Eurogebied	⇒ 7,3%	⇒ 7,3%	↑ 7,4%	↑ 51,6	↓ 29,7	↓ 13,5
Duitsland	⇒ 3,2%	↑ 3,4%	↑ 3,5%	↓ 50,7	↓ 38,0	↓ 17,1
Frankrijk	↓ 8,1%	↓ 7,9%	↑ 8,4%	↑ 52,0	↓ 28,9	↓ 11,2
Italië	↓ 9,5%	↓ 9,3%	↓ 8,4%	↑ 50,7	↓ 20,2	-
Nederland	↓ 3,0%	↓ 2,9%	⇒ 2,9%	-	-	-
Spanje	↑ 13,8%	↓ 13,6%	↑ 14,5%	↑ 51,8	↓ 26,7	-

Uitgelicht – Internationaal – veel vergelijkbare maatregelen

Schematisch overzicht nationale maatregelen EU-27

Soort maatregel	EU LS die maatregel nemen	Achtergrond
Werktijdverkorting	NL, DUI, FRA, ITA, BEL, SPA, DK, ZWE, OOS, IER, LUX, VK, TSJ, HON, LIT, POL, SLK	
Uitstel fiscale en sociale betalingen (uitstel belastingen en premies ter bevordering liquiditeit ondernemers)	NL, DUI, FRA, ITA, BEL, SPA, DK, OOS, TSJ, GRI, MAL, POL, POR, SLV, SLK, ZWE, EST, LET, LUX, VK, BUL, FIN, IER, LIT, ROE, HON	VB: DUI ziet ook af van handhavingsmaatregelen en verzuimboetes en vergemakkelijkt aanpassen voorlopige belastingaanslagen
Garanties op bedrijfsleningen	Bijna alle EU LS	VB: DUI heeft via staatsbank KfW een operatie van 600 miljard aangekondigd ter garantie van leningen aan bedrijven en ongelimiteerde liquiditeitssteun
Inkomensondersteuning ZZP & MKB	NL, BEL, SPA, ITA, IER, FIN, MAL, POR, TSJ, VK, DK, DUI, FRA, ZWE, POL, LUX, SLV, SLK, OOS	POR – voor de werknemers die thuis moeten blijven voor de kinderen en niet kunnen telewerken.
Ondersteuning parttimers	ZWE, OOS, DK	
Tegemoetkomingen Ziekteverzuim	IER, SPA, ZWE, DK, VK, EST, LET, SLV	EST - eerste 3 dagen SLV - alleen voor COVID-19 patienten
Fonds ter compensatie geannuleerde evenementen	DK, SPA, EST, ZWE	
Flexibiliteit in overheidscontracten	FRA, BEL	
Ondersteuning exportbedrijven	ITA, DK, FRA, ZWE, POL, VK, LUX, KRO, OOS, SPA, TSJ	
Extra FDI screening	SPA, ITA, POL	Door lage waardering bedrijven lopen zij kans ondergewaardeerd te worden en voor een spotprijs overgenomen te worden door buitenlandse investeerders
Exit-strategie omringende landen algemeen	BEL, DUI, FRA, ITA, VK, DK, LUX, OOS, SPA, ZWE, ZWI, LIT, TJE, POL, GRI, CYP, SLV, POR	Europese landen hebben vergelijkbare maatregelen genomen, maar er zijn verschillen (striktheid; afdwingbaarheid; looptijd). Voorlopig bieden de exitstrategieën een diffuus totaalbeeld. Afvlakken van besmettingen geldt doorgaans als voorwaarde voor afschaling en testen, apps en mondkapjes zijn middelen die bij een exitstrategie worden overwogen.

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid)	119.000 aanvragen (W19, 4 mei – 10 mei) 117.500 aanvragen (W18, 27 apr – 3 mei) 110.500 aanvragen (W17, 20 - 26 apr) 99.000 aanvragen (W16, 13 - 19 apr) 81.500 aanvragen (W15, 6 – 12 apr)	1,9 miljard euro aan voorschotten verstrekt. Hierbij hoort een totale aangevraagde subsidie van 7,2 miljard euro.	De NOW-regeling is op maandag 6 april gestart. Het merendeel van de aanvragen (75.000) werd ingediend in de eerste vier dagen , te weten op 6 april (38.000), 7 april (18.500), 8 april (10.500) en 9 april (8.000). Het aantal aanvragen per week neemt af. Aan het einde van de eerste week waren er 81.500 aanvragen ingediend. In de tweede en derde week werden er ongeveer 2.000 aanvragen per dag ingediend. In de vierde week bedroeg dit aantal ongeveer 1.000. Er zijn tot nu toe ongeveer 6.700 afwijzingen .
Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers)	185.000 aanvragen (6 mei) 113.000 aanvragen (29 apr)* 93.000 aanvragen (22 apr)* 83.000 aanvragen (15 apr)* 72.000 aanvragen (8 apr)* 46.000 aanvragen (1 apr)* 11.500 aanvragen (25 mrt)* 250 aanvragen (18 mrt)*		Het totale aantal aanvragen voor de Tozo wordt geschat op ongeveer 356.000. De schatting is gebaseerd op een inventarisatie onder ongeveer 150 gemeenten verspreid over het land (zie de aantallen links). Uit gegevens van 63 gemeenten blijkt dat het overgrote deel van de aanvragen in deze gemeenten inkomensondersteuning beslaat (91,5%). Het is onbekend of deze verhouding ook geldt voor andere gemeenten. Bovendien geven sommige gemeenten aan pas recent gestart te zijn met bedrijfskredieten.
Compensatieregeling (TOGS), totaalaantallen	Aantal aanvragen 169.281 Toegekende aanvragen 153.030 Aanvragen in behandeling 16.249 Aanvragen afgewezen 2	Uitbetaald: 612.120.000 euro	Op 13 april stond de teller al op 90.000, op 16 april op 110.000. Het grootste aantal aanvragen komt van restaurants, haarverzorging en andere eetgelegenheden.

11-5-2020 * Dit zijn conceptcijfers. Gemeenten rapporteren doorgaans totalen op de peildatum, waardoor tussentijdse aantallen minder betrouwbaar zijn.

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen		Voortgang uitvoering/ knelpunten
Kinderopvang: Alleen noodopvang + compensatieregeling eigen bijdrage Kinderopvang	Vraag	80.000 kinderen in de (nood)opvang (week 14-18). De vraag naar de noodopvang is de afgelopen weken sterk toegenomen , van 5-10 % in de eerste weken, naar nu 10% - tot lokale uitschieters van 20.%. Dit is gegeven de capaciteit nog wel realiseerbaar . De verwachting is dat dit percentage de komende weken nog wat zal stijgen.
	Aanbod	Er zijn op dit moment voledige pedagogisch medewerkers beschikbaar . Waar locaties het vanwege de beperkte omvang niet redden, wordt – onder regie van de gemeente – opvang geclusterd. Ook de verwachte stijging lijkt met het huidige aanbod nog op te vangen.
	Financiële houdbaarheid sector	Aantal opzeggingen - klein deel v.d. ouders – varieert van enkele opzeggingen tot 50% meer dan normaal - heeft contracten opgezegd. Niet betalende ouders : 1-5% niet-betalende ouders. Dit lijkt niet veel af te wijken van normale tijden. De compensatieregeling loopt door tijdens de periode van gedeeltelijke opening . Dit verkleint het risico dat ouders hun contracten opzeggen of de betaling storneren. Compensatieregeling zal in juni/juli worden uitbetaald (via SVB).

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
De schuldhulpverlening	Verzoeken tot toelating WSNP 334 (Jan '20) 275 (Feb '20) 201 (Ma '20)	Dwangakkoorden 207 (Jan'20) 191 (Feb'20) 181 (Ma'20)	Toelating WSNP en aantal dwangakkoorden stagneert in maart 2020, omdat de rechtbanken alleen urgente gevallen behandelen. Wanneer dit wordt opgeheven is de verwachting dat het aantal gaat stijgen. Update enquête NVVK: 16% van de gemeenten/instellingen schuldhulpverlening heeft een stijging van het aantal aanmeldingen schuldhulp, 44% een daling. Cijfers lastig te interpreteren. Komt mogelijk door wegvallen fysiek contact loketten maar ook effect van noodmaatregelen (NOW/TOZO).
Aanvragen voor ondersteuning uit het calamiteitenfonds Voedselbank Nederland	5 aanvragen (9 april) 7 aanvragen (16 april) 9 Aanvragen (23 april) 14 Aanvragen (30 april) 16 Aanvragen (7 mei)	Subsidieverstrekking van € 4mil calamiteitenfonds	Voedselbanken NL : Vergelijken met eind 2019 zien voedselbanken een toename van ruim 5% . Dat betekent dat ze wekelijks 5000 meer mensen helpen. In totaal worden momenteel 93.000 mensen geholpen . Er zijn grote verschillen tussen voedselbanken. Enkele voedselbanken melden een groei van ver boven de 10% (8 mei).
BMKB-C		418 miljoen (5 mei)	Cijfers NVB
BMKBL-C		88 miljoen (5 mei)	Cijfers NVB
GO-C	Aantal bedrijven die 3 regelingen gebruiken: 2652 (5 mei)	27 miljoen (5 mei)	Cijfers NVB, is tot noch toe minder gebruik van gemaakt dan verwacht (verwachting was 150 miljoen)
Qredits	5285 aanvragen tot uitstel van betaling (24 april)	92% van de subsidie van € 4 miljoen is gebruikt	De meeste uitstelverzoeken zijn in de zorg, horeca en detailhandel. Van de 6000 ondernemers waar budget voor is hebben 4516 ondernemers in totaal op 24 april (tot 17 april 4391, tot 3 april 4025 en week ervoor 3533) uitstel gevraagd. Het aantal aanvragen vlakkt af.
Regeling cultuursector			Volgt wanneer beschikbaar
Regeling landbouw (o.a. sierteelt)			Volgt wanneer beschikbaar

Caribische delen van het Koninkrijk

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen totaal (sinds gisteren)	2	2	2	16	101	76
Aantal ziekenhuisopnamen actueel (cumulatief)	0	0	0	1 (4)	1 (13)	5 (20)
Aantal patiënten op IC actueel (cumulatief)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1 (2)	1 (4)	2 (13)
Aantal patiënten overleden totaal (sinds gisteren)	0	0	0	1	3	15 (+1)
Beschikbaarheid IC bedden voor Corona						
Beschikbaarheid zorgpersoneel						
Beschikbaarheid hulpmiddelen						
Testcapaciteit						
Continuïteit acute zorg in de regio						
Interinsulair patiëntenvervoer						

Caribische delen van het Koninkrijk

Economie	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten	Toelichting
Macro-economisch							+ Vrijheidsbeperkende maatregelen leggen het economische leven op de eilanden vrijwel volledig stil + 20-35% economische krimp verwacht voor de eilanden komende 3 maanden
Deviezen & liquiditeiten							+ Liquiditeitspositie ACS komende weken gewaarborgd + Zorgen over deviezenvoorraden middellange termijn
Bedrijven & particulieren							+ Directe economische schade a.g.v. wegvallen toerisme en lockdown maatregelen is groot + Verwachte werkloosheid ACS richting 40%
Kwetsbare groepen							+ Maatschappelijke organisaties op de eilanden maken sinds twee weken melding van grote aantallen personen die zich melden voor voedselsteun. + Verwachting is dat significante delen bevolking onder armoedegrens zakt komende weken

kengetallen BES	Bonaire	Sint Eustatius	Saba
Aantal aanvragen onderstand coronage-relateerd	9 totaal BES (nieuwe aanvragen week 16)		
Aantal kinderopvang cruciale beroepen	219	0	0
Aantal personen met loondervingsuitkering (totaal)	2551	235	129
Aantal aanvragen noodloket ondernemers	545		
Aantal uitstel van belastingbetaling	600		
Aantal aanvragen BMKB en GO-regeling	0	0	0
Aantal aanvragen Qredits (uitstel van aflossing)	27	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.

Caribische delen van het Koninkrijk

Voedselzekerheid en utiliteiten	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curacao	Aruba	St. Maarten	Toelichting
Voedselzekerheid							+ Zorgen over vermindering maritieme aanvoer korte termijn (met name Statia + Saba) voor voedselzekerheid
Aanvoerlijnen							+ Vershraling aanbod producten op m.n. de Bovenwinden + Verminderde levering uit VS regio grote zorg m.n. vlees en verse producten (piek: juni - juli) + Zorgen over vermindering maritieme aanvoer komende weken (blanksailing)
Nutsvoorzieningen							+ Zorgen over verslechterde liquiditeitspositie overheid-NVs + Leveringszekerheid Curacao + Bonaire in gevaar a.g.v. liquiditeitstekort Curioil
Brandstof							+ Leveringszekerheid brandstof in gevaar a.g.v. liquiditeitsstekort bij Curioil

Openbare orde en veiligheid	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curacao	Aruba	St. Maarten	Toelichting
Handhaving maatregelen							+ Toenemende sociale ongehoorzaamheid van de maatregelen + Aanvullende militaire bijstand aangekomen op SXM
Criminaliteit							+ Toename in relationeel geweld en diefstal uit bedrijfspanden ACS
Grenstoezicht							+ Bijstand aan KW draagt bij aan rustig beeld aan de grens ABC + Veel aandacht in de media over 'dreiging' richting Venezuela
Migratie en opvang							+ Op Curacao geen overeenkomst over de beoogde opvanglocatie bij aanlanding van ongedocumenteerden

N.B.: de Landen Aruba, Curacao en Sint Maarten zijn primair zelf verantwoordelijk voor de te nemen (mitigerende) maatregelen in het kader van COVID-19.

Maatschappelijk effect

Maatschappelijke ontwikkelingen	Huidig
<p>Draagvlak voor maatregelen in de samenleving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stapsgewijze implementatie van nieuwe normaal kan leiden tot sterke gevoelens van ongelijkheid (beschermingsmiddelen, bewegingsvrijheid en gebruik OV, economische ontbloeding). De "georganiseerde ongelijkheid" leidt tot tegenstellingen in de maatschappij: wel/niet naar het werk; wel/niet inzet van beschermingsmiddelen, wel/niet ondernemen. De toenemende ongelijkheid onder burgers en bedrijven ten aanzien van werkloosheid, financiële steun (verkrijgen kredieten, steunpakketten), veilige publieke omgeving en werkomgeving (beschermingsmiddelen, testen), gebrek onderwijs aan kwetsbare scholieren, leidt tot onrust. • Stapsgewijze opening van de maatschappij leidt tot 'georganiseerde ongelijkheid', ofwel tegenstellingen in de maatschappij over het al dan niet naar werk mogen, ondernemen of beschermingsmiddelen gebruiken. Dit komt terug in de gemengde reacties: branches die snel heropend worden (contactberoepen, musea, e.d.) reageren opgelucht, terwijl anderen (campings en vakantieparken, fitnesscentra) teleurgesteld spreken van "willekeur". • Het aanpassen van maatregelen in contradictie met eerdere uitspraken – bijvoorbeeld aangaande mondkapjes in het OV – houden druk op de geloofwaardigheid van experts en regering. Wanneer de aankondigde testcapaciteit niet tijdig op niveau is schaadt dat de geloofwaardigheid van de regering. • Behoeft aan langere termijnperspectief en weinig zichtbare strategie leiden ook tot extra druk op de geloofwaardigheid.
<p>Naleving: Houden mensen zich aan de maatregelen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vergeleken met een paar weken geleden nemen burgers het minder nauw met maatregelen. In winkelcentra is het een stuk drukker dan enkele weken terug. • Door de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte toenemen.
<p>Handhaafbaarheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor groepen die maatregelen niet naleven. • Door langere duur van maatregelen kan, bij afname bereidheid tot opvolging, meer druk komen op handhaving. • De stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal kan leiden tot meer druk op handhaving.
<p>Signalen van maatschappelijke onrust/OOV-problemen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Druk op opening scholen/opvang door zorgen bij ouders en leerkrachten/medewerkers. Niet alle ouders en leerkrachten/medewerkers kinderopvang hebben vertrouwen in de standpunten over de besmettelijkheid en het COVID-ziektebeeld bij kinderen. • Teleurstelling dat verpleeg- en bejaardenhuizen alsmede huizen voor gehandicapten nog steeds op slot zijn. • Aanhoudende berichten over tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in frontlinie-beroepen
<p>Impact van maatregelen op de samenleving</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Groeiend besef van nieuwe realiteit over 1.5m-samenleving en zorgen over negatieve sociaal-maatschappelijke en economische vooruitzichten. Er lijkt steeds grotere behoefte aan toekomstperspectief. • Bewaren van afstand mogelijk complexer na stapsgewijze heropening, de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte mogelijk toenemen. • Hernieuwde aandacht voor sterk olopende achterstanden reguliere zorg leidend tot additionele sterfgevallen (schaduwcrisis). • Hernieuwde aandacht voor sterk olopende achterstanden rechtspraak
<p>Sociale-psychologische impact</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal Nederlanders dat persoonlijk geraakt wordt door COVID-19 neemt toe. • Frontliniëpersoneel kan te maken krijgen met overbelasting en traumatische ervaringen, wat kan leiden tot burn-outs en PTSS, zeker als door de grote inhaalslag die gemaakt moet worden in de zorg er geen tijd is voor rust en herstel. • De versoepeling van maatregelen voor bepaalde groepen (jongeren) vergroot gevoelens van ongelijkheid en doet een extra beroep op mentale weerbaarheid van kwetsbare groepen die niet onder versoepeling vallen. • Ongerustheid en soms angst onder deel leerkrachten en ouders rondom openen scholen/opvang.
<p>Hoe wordt totaalpakket maatregelen ervaren en waar zitten knelpunten?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Economische steunmaatregelen nemen in belang toe (wie krijgt wel steun, wie niet, hoe lang, hoe veel). Horeca en cultuursector voelen zich hierin achtergesteld. • Mogelijk afname van draagvlak als Nederland wel steun geeft aan andere landen, Schiphol, of grotere bedrijven zoals KLM, en minder aan MKB, ook OV roert zich over wel steun aan KLM/Schiphol en niet aan OV • Versoepelen of verlengen van maatregelen in Europese landen kan druk zetten op discussie over duur en omvang van Nederlandse maatregelen. • Wankel evenwicht verlengen maatregelen of juist versoepelen: risico op groeiende onvrede/samenleving en afname draagvlak versus situatie waarin burgers grenzen van maatregelen verder gaan opzoeken bij te grote versoepeling. • (Internationale) wetenschappelijke discussie over COVID-19 zal voortduren, binnenlandse en buitenlandse kritiek op gevoerd crisisbeleid zal niet verdwijnen.
<p>Signalen van neveneffecten van de maatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanhoudende zorgen over diverse schaduwcrises (economie, zorg, onderwijs) • Aanhoudende angst dat verdringing in de gezondheidszorg zal leiden tot sterfgevallen die niet veroorzaakt zijn door COVID-19.

Maatschappelijk effect (vervolg)

Internationaal	Was	Huidig	Toelichting aandachtspunten
Rode draad van besluiten van landen/internationale instanties Impact van maatregelen en adviezen Nederland op andere landen	<ul style="list-style-type: none"> Negatieve beeldvorming in buurlanden (m.n. België) over afwijkende (minder streng ervaren) aanpak in Nederland Zeker stellen repatriëring, medisch transport en goederenvervoer bij maatregelen vliegverkeer. Maatregelen beperking vliegbewegingen worden door VS en andere landen ervaren als 'singling out'. Zorgen over toerisme uit buurlanden. Communicatie over derde landen heeft negatieve fallout (Chinese mondkapjes) 	<ul style="list-style-type: none"> Rij hopen duur van maatregelen NL rekening houden met situatie buurlanden. Negatief beeld is hardnekkig. Wordt onder meer in projectgroepen grensoverschrijdende samenwerking geadresseerd o.i.v. BZK en BZ en d.m.v. politieke contacten. In afwegingskader vliegverboden wordt dit geborgd en is aandacht voor actief vooraf informeren landen waarvoor vliegverboden gelden. Kamerbrief maatregelen vliegverkeer 9/4 zoekt aansluiting met Europees vliegverbod (tot 15/5). Communicatie ingezet om toerisme naar NL te voorkomen. In nauw overleg met buurlanden. Ministeries stemmen communicatie over derde landen met BZ af. 	<ul style="list-style-type: none"> Maatregelen in meeste EU-landen gelijkgetrokken; bijvoorbeeld door sluiting scholen (22 LS), sluiting van openbare gelegenheden, zoals restaurants/café's (23 LS) en beperking bewegingsvrijheid. Beeldvorming internationaal: NL heeft zich geëngagementeerd aan het helpen van andere LS, inclusief bereidheid extra geld ter beschikking te stellen om directe effecten pandemie het hoofd te bieden: Europees steunpakket 9/4.
Impact van maatregelen en adviezen andere landen op Nederland	<ul style="list-style-type: none"> Sluiting grenzen en vliegverboden in veel landen bemoeilijken terugkeer gestrande NL reizigers. Nauw overleg met BEL en DUI over grensoverschrijdende kwesties en grensproblematiek. 	<ul style="list-style-type: none"> Convenant Bijzondere Bijstand Buitenland overeengekomen en in uitvoering. 25.000 personen ingeschreven. 33 repatriëringsvluchten uitgevoerd met ongeveer 6700 NL'ers en 1500 EU-burgers aan boord. Postennetwerk actief betrokken bij mogelijk maken repatriëring. 	
Benodigde internationale inzet en steun	<ul style="list-style-type: none"> Noodzaak van levering van medische apparatuur en hulpmiddelen Het aantal steunverzoeken van 3e landen aan NL v.w.b. de levering van medische goederen neemt gestaag toe. 	<ul style="list-style-type: none"> Postennetwerk wordt ingezet bij faciliteren internationale aankopen. Steunverzoeken op haalbaarheid qua goederen, gebruik/inzet in NL en politieke opportuniteit worden beoordeeld. Taakgroep NCTV, VWS, BZ, MinDef, LOCC, ICG werd opgezet. 	
Geopolitieke ontwikkelingen die van invloed zijn	<ul style="list-style-type: none"> Europese samenwerking aanpak Corona Crisis relevant voor Economische pijler in NL (discussies vijfhoek). Impact COVID crisis op Internationale Handel. 	<ul style="list-style-type: none"> BZ coördineert voorbereiding dossiers Europese vergaderingen en levert input voor project Fin/Ec maatregelen. Ontwikkelingen Internationale Handel worden gemonitord door BZ en dienen als input voor project Fin/Ec maatregelen. 	

Maatschappelijk effect (vervolg)

Communicatie en media		Toelichting aandachtspunten
Draagvlak voor narratief	<ul style="list-style-type: none"> • Uit flitspolling komt naar voren dat er afnemend begrip is voor de maatregelen van de overheid. Er is vertrouwen in de informatievoorziening vanuit de overheid. • Onderzoeksbureau Motivation: De angst voor het virus neemt af en de zorgen over de economie groeien. Steeds minder mensen geven de prioriteit aan gezondheid als zij dit afwegen tegen de economie, maar een goede gezondheidszorg noemt verreweg de grootste groep (82 procent) nog altijd de belangrijkste waarde voor de manier waarop Nederland met de pandemie omgaat. 	
Mediabeeld: welk frame is prominent? Welke gamechangers?	<ul style="list-style-type: none"> • Focus van de media ligt, vooral op de discussie rondom de invoering van een app t.b.v. contactonderzoek, het gebruik van mondkapjes, de (schrijnende) situaties in zorg- en verpleeghuizen, en het onderzoek waaruit blijkt dat groepsgemiddeld nog ver weg is waardoor het belang van het snel vinden van een vaccin toeneemt. • Verder veel aandacht voor de toekomstige anderhalvemetersamenleving en - economie en welke impact dat heeft voor met name scholen, het ov, het bedrijfsleven (zoals horeca) en de culturele sector. • Brancheorganisaties reageren van 'ongeloflijk blij' (kappers) tot 'onacceptabel' (fitnessbranche) en 'verbijsterd' (sauna's) op de aangekondigde versoepeling van 6 mei. Ondernemers zijn blij met het geboden perspectief, maar voor sectoren die moeten wachten komt de klap hard aan. Vanuit de horecasector wordt wisselend gereageerd. Bioscopen, theaters en concertpodia noemen de regels 'onuitvoerbaar', met name de 30-personeer-regel. De meeste branches benadrukken dat aanvullende steunmaatregelen nodig blijven. • Werkgeversorganisaties zijn blij met de beginnende opstart van de economie, maar roepen het kabinet wel op om snel verduidelijkend te geven over een nieuw pakket aan steunmaatregelen. 	
Signalen van desinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor Russische desinformatie rondom COVID-19 groeit. Daarnaast bestaan er zorgen over Chinese schenkingen en hulp aan EU-landen die als PR-stunt gezien kunnen worden. 	